

TARTALOM.

I. Költemények.

	Lapszám.
A Berde cipó. (Gajdács Pál) — — — — —	21
Egyedülvalóság. (Berde Mária) — — — — —	25
Áldásfa. (Tarcsafalvy Albert) — — — — —	28
Dal a szántóvetőről. (Tarcsafalvy Albert) — — — — —	41
Élnek, föltámadnak. (Szász Dénes) — — — — —	61
A Tavaszhoz. (Gál József) — — — — —	78
Kriza. (Jakab Ödön) — — — — —	106
Mik is vagyunk!? (Jékey Aladár) — — — — —	138
Elhagyott ház. (Szász Dénes) — — — — —	138
Tetőn. (Jékey Aladár) — — — — —	174
Bakó Dénes. (Tarcsafalvy Albert) — — — — —	184
A Székely, (Jakab Ödön) — — — — —	192
Szeretem a népet. (Tarcsafalvy Albert) — — — — —	201
A népről. (Tarcsafalvy Albert) — — — — —	202

II. Vallásos és erkölcsös tárgyú közlemények.

A szerkesztő asztaláról. — — —	18, 73, 98, 105, 129, 145, 209
Olvasmányt népünknek. (Dr. Boros György és Tarcsafalvy Albert) — — — — —	1
Felolvasás Tolstoj Leóról a budapesti Dávid Ferenc Egyletben. (Ujváry László) — — — — —	12
Unitárius szeretetház. (Zsakó István) — — — — —	22
A hú pásztor. (Benczedy Pál) — — — — —	45
A budapesti Dávid Ferenc Egylet. (Ujváry László) — — —	53
A budapesti Dávid Ferenc Ifjusági Kör. (Ujváry László) —	54
A Dávid Ferenc Egylet Köréből. — — — — —	62, 118
A segesvári Dávid Ferenc fiókegylet. — — — — —	92
Vallás és tudomány. (Székely Sándor) — — — — —	114
Unitárius istentisztelet Aradon. — — — — —	127
Gondolatok. (Tarcsafalvy Albert) — — — — —	130
Az unitárius lelkészi pálya. (Boros György) — — — — —	132
Szót kérek. (Imreh József) — — — — —	135
A vallás. — — — — —	174
Miért vágyom én a Dávid Ferenc gyűlésre. (Kovács Sándorné)	178

III. Életrajzok és történelmek.

Lapszám

Kossuth angol barátai. — — — — —	10
A segesvári műsoros előadás. (Béta) — — — — —	13
Molnár Sándor. — — — — —	19
Tanítóm emlékére. (Marosi Márton) — — — — —	23
Homoródalmásról. — — — — —	26
Socinus Faustus emléke. (Dr. Wendte Károly) — — — — —	42
Street Jakab — — — — —	48
Socinus Faustus emléke. — — — — —	57
Ambrus Gergely. — — — — —	77
Két bordosi fiu. — — — — —	83
Dr. Nyiredi Géza. — — — — —	93
Kriza János születése 100-ik évfordulója. (Dr. Boros György)	107
Emléket Krizának! (Kovacs Lajos) — — — — —	110
Aranylakodalom. (Gvidó Béla) — — — — —	112
Homoki F. Péter. (Kiss Sándor) — — — — —	120
Lelkészköri közgyűlés Székelyudvarhelyen (jelen volt) — —	112
Emke. (Dr. Boros György) — — — — —	145
Emlékezés Kriza Jánosra. — — — — —	147
Kriza János emléke. — — — — —	149
Dávid Ferenc. — — — — —	151
Orbók Mór igazgató. <i>Központ</i> — — — — —	157
Gál Miklós. † (Székely Zsigmond) — — — — —	169
Visszaemlékezés a Dávid Ferenc ünnepekre — — — — —	175
Verespatak ünnepe. — — — — —	187
Kriza emlékezete. — — — — —	193
Ünnep Deésfalván. (Kovács Elek) — — — — —	195
Lelkészeiktatás Bágyonban. (N. M.) — — — — —	196
Péterfi Dénes. (V. M.) — — — — —	210
Kriza János emlékűnnep az unitárius lelkészkörben — —	212
A Dávid Ferenc-Egylet XXVII-ik közgyűlése — — — — —	214

IV. Nők világa.

Felhívás az unitárius Nőkhöz. (Ferenc Józsefné Fangh E.)	3
Megalakult az első nőegyletünk. — — — — —	4
Perczel Ferencné Kozma Flóra levele. — — — — —	5
Nőegyleteink. (Ürmösi Józsefné) — — — — —	25
Kecskedarázs lódarázs. (Gyallay Domokos) — — — — —	30
A segesvári, bágyoni, abrudbányai, komjatszegi, szentmihályi Dávid Ferenc egylet megalakulása. — — — — —	49
A Nők szövetsége megalakult Kolozsvárt. — — — — —	65
Egy kis leány (R. I.) emlékkönyvébe. (Székely Sándor) —	79

Levél Londonból (Morvay Margit) — — — — —	117
Unitárius leányotthonról. — — — — —	141
A Perczel Ferencné öröme. — — — — —	161
Az unitárius Nők szövetségéről. (Ajtay Jánosné) — — — — —	161
Amerikából. (Fangh Erzsébet) — — — — —	165
A vidéki nőiszövetségek. (Ferencz Józsefné) — — — — —	183
Gondolatok. (Ferencz Fita) — — — — —	183
Az Ambrus Mariska köszönete — — — — —	231

V. Tüzhely mellett.

Székely ember pénze és szive. (Székely Jenő) — — — — —	6
Mózsai haza eregel. (Martosy Béla) — — — — —	51
Bolt lájbi, nincs lájbi. (Pálos Ákos) — — — — —	66
A fiu. (Gál M.) — — — — —	81
Nem megyek el soha! (József J.) — — — — —	95
Jönnék a tollasok. (Pálos Ákos) — — — — —	120
Feri amerikai útja. (Székely Jenő) — — — — —	139
Vissza vett ajándék. (Gyallay Domokos) — — — — —	199

VI. Vegyes tartalmu közlemények.

Segesvári műsoros előadás. — — — — —	4
Az egyházi előljárók — — — — —	10
Hogy gyűjtik a milliókat — — — — —	11
A macska — — — — —	11
Egyházi és iskolai mozgalmak. 13, 35, 54, 70, 85, 102, 135, 144, 171, 187, 205, — — — — —	232
Az ujság — — — — —	17
Papikfatás Haranglábon. (Ü. L.) — — — — —	94
Köszönet. (Kiss Aladár) — — — — —	24
Levél Amerikából. (Kiss Aladár) — — — — —	34
Nyilvános köszönet. (Ürmösi Kálmán) — — — — —	40
Angol barátaink. — — — — —	60
A nagyajtai egyházközség 1910. évi Aranykönyvéből — — — — —	64
Irodalom. — — — — — 69, 84, 101, 134, — — — — —	182
Idegenek véleménye rólunk. (Kiss Sándor) — — — — —	74
Szerkesztői üzenetek. — — — — —	88
Taft az Egyesült államok elnöke az unitártus vallásért. — — — — —	96
Latin-e, vagy mathesis? — — — — —	137
Püspökünk látogatása a kereszturi Körben. — — — — —	167
Meghívó. (P. Horváth Kálmán) — — — — —	173
Az unitárius Ker. Népnaptár II-ik évfolyama. (Ajtay János) — — — — —	202

Gámnán János örököse

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

SZERKESZTI:
Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRS:
TARCSAFALVI ALBERT.

TARTALOM:

Olvasható nyelvt népünknek. <i>Dr. Boros György és Tarcsafalvi Albert</i>	1	♦	Az egyházi előjárók	10
Felhívás az unitárius Nőkhöz. <i>Ferenc Józsefné és Fang Erzsébet</i>	3	♦	Kossuth angol barátai	10
Megalakult az első nőegyletünk	4	♦	Hogy gyűjtik a milliókat	11
Perczel Ferencné Kozma Flóra levele.	5	♦	A macska	11
A székely ember pénze és szíve. <i>Székely Jenő</i>	6	♦	Felolvasás Tolstoj Leóról a budapesti Dávid Ferenc Egyletben. <i>Ujvári László</i>	12
		♦	A ságyesvári műsoros előadás. <i>Béta</i>	13
		♦	Egyházi és iskolai mozgalmak	13

Karácsonyi és ujévi ünnepi alkalommal igen kedves és jótékonyhatású állandó ajándék az imakönyv. „SZIVEMET HOZZÁD EMELEM“

írta dr. Boros György, női imakönyvet a sajtó meleg szavakkal üdvözölte, a közönség valláskülönbőség nélkül megkedvelte. Ára csinos vászonkötésben, arany kehely és arany címmel 2 K 40 fill. Öt példány egyszerre rendelve 10 K. Bőrkötés aranszéllel (barna, sötétkék, fekete) 6 K. Selyem és bársonykötés többféle színben, kiválóan jó papíron 10 K. Bőrkötés remek kivitelben 14 kor. Megrendelhető lapunk szerkesztőjénél.

Kitűnő könyveket ingyen adunk a Dávid Ferenc Egylet tagjainak, ha postai és kezelési költségre beküldenek 40 fillért. Ezek a könyvek:

1. *Szabadelvű vallásos gondolkodás a XX-ik század kezdetén.* Előszó: Ferenc József püspöktől, 18 értekezés 254 oldal, bolti ára 2 korona.

2. *Vallás és szabadság.* Előszó: Ferenc József püspöktől, 16 értekezés, 228 oldal, bolti ára 2 korona.

3. *Vallás, hit és szabadság.* A genfi kongresszuson tartott felolvasások. Előszó dr. Boros Györgytől, 25 értekezés 277 oldal. Bolti ára 3 kor.

4. *Jézus az evangéliumban és a történelemben,* dr. Carpenter-től, ford. Józán Miklós.

5. *A keresztény hit öt pontja.* Dr. Martineautól, ford. Gálfi Lőrinc.

6. *Az unitárius vallás története és főbb vonásai.* Irta dr. Crooker, ford. dr. Boros György.

Figyelmeztetés. Az 1—3 sz. alatti könyvek és a 4—6 alatti füzetek csak korlátolt számban vannak. Az 1—3 sz. alattiak postai és kezelési költségére 40—40 fillért, a ki beküld a kiadóhivatalnak, annak a számával jelölt könyvet és füzeteket elküldjük, ha igazolják, hogy a Dávid Ferenc egyleti tagdíjat befizették.

Az unitárius vallás Dávid Ferenc korában és azután. Ára 3 kor. Egyetlen unitárius család asztaláról sem hiányozhatik.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA:

A DÁVID FERENCZ EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATARS:

TARCSAFALVI ALBERT.

Előfizetési ára: 2 kor. 40 fillér. Egy szám ára:
24 fillér. Egyleri tagok 5 évi kötelezettséggel,
egy évre 2 koronát fizetnek,

Minden pénz Gálfi Lőrincz egyleti pénztárnok
hoz küldendő Kolozsvárra.

Olvasmányt népünknek.

Régóta halljuk a kiáltást: olvasmányt népünknek. Sokat tör-
tük magunkat rajta mi is. Tettünk is kísérletet a D. F. E. nép-
szerű kiadványaival, füzetes vállalatra is készültünk, de nincs rá
pénzünk, s nincs elég anyagunk.

A D. F. E. irodalmi bizottsága abban állapotott meg, hogy
az *Unitárius Közlöny*-ben állandó rovatot tart „A tűzhely mellett”,
melyben székely népünknek, s lehetőleg népünkről, fog közölni
olvasmányokat prózában és versben.

Azért maradtunk a lap mellett, mert azt már sokan ismerik
és olvassák. Mert abban más egyebet is talál, a mit szivesen el-
olvas. Mert azt óhajtjuk, hogy külföldben is művelt népünk, marad-
jon benne abban a körben, a melyben püspöke, papja, tanítója,
gondnoka, tanult fia, leánya van.

A kérdés kivételét így tervezzük: minden község, utcák és
családok szerint az „Unitárius Közlöny olvasókörévé” csoportosúl.
2—4—6—8—10 család lesz egy olvasókör. A körbe belépő csa-
ládok fizetnek, ha kettő van 1—1 koronát, ha négy 50—50 fillért,
ha hat 34—34 fillért, ha nyolc 25—25 fillért, ha tíz 20—20 fillért.
Befoly 2 korona. Ezt a kör megbizottja begyűjti, s beküldi a
D. F. E. pénztárába januárius hónapban és a lap menni fog a
megbizott nevére egész évben. A jövő decemberben a kör egy
másik valakit biz meg a pénz összegyűjtésével s küldésével, hogy
rendre járjon. A megbizott a lapot meggyűjti, évvégén beköfik s
megőrizik.

Minél kisebb a kör, annál kényelmesebb a lap kezelése, ol-
vasása. A ki önállóan rendeli meg, belépik a fiókkörbe s mint
egyleti tag önállóan kapja a lapot. Minél több ilyen önálló tag
van, annál erősebb a D. F. E. fiókegylete.

Egy községben sem szabad, hogy kimaradjon az olvasókörből senki. Így elérjük azt, hogy minden unitárius ember olvassa az egylet lapját, s kiszorítja házából az selejtes nyomtatványt.

Gondoskodtunk, hogy a lap új rovata: „*A tűzhely körül*“ mindig el legyen látva alkalmas olvasmánnyal. Az újívi első számban lesz egy befejezett elbeszélés Székely Jenőtől: „a székely ember pénze és szive“, a mely elmondja hogy járt a városra-
rült szegény székely ember.

Kedves olvasónk, ez az ügy igazán mindnyájunk érdeke, s ha sikerül: érdeme lesz. Ha bele vetjük eszünket, szivünket és akaratunkat meg is lesz.

Kérjük sziveskedjék azonnal körözni ezt a felhívást. Indítsák meg bizalmassaiukat a községben, s küldjenek nekünk értesítést f. hó végéig, de legkésőbb januárius 15-ig.

Januárius hónapban az olvasókörök pénzét kézhez kell kapnunk.

Ha ez a terv jól sikerül, akkor a lapot bővebb terjedelemben fogjuk kiadni.

Kijelentjük, hogy az *Unttárius Közlöny olvasóköreihez tartozó, de idegenben lakó katonáknak és cselédeknek teljesen ingyen küldjük a lapot*, tehát a ki az olvasókörbe beáll, az még ingyen lapot is küldethet fiának vagy leányának.

A Tisztelendő, lelkész és tanító úraktól a mozgalom megindítását kérjük első helyen, azután az irányítást, a dolgozatok be-
küldését és az értesítést. *Őszinte értesítést* arról, hogy hány ház maradt ki a körökből és miért? Érdeünkben áll, hogy az akadályokat, vagy bajokat elhárítsuk.

Föl hát a vállvetett munkára! A Dávid Ferenc szelleme legyen velünk!

Legyen elkészülve mindenik lelkész és tanító, hogy a mig munkájának eredményét nem látjuk, addig nem fogunk pihenni, mert ezuttal valóban és tisztán a községek lelki vezérei munkáját vesszük föl és ezt diadalra kell juttatnunk.

Isten nevében, rajta!

Atyafiságos szeretettel

Dr. Boros György

Tarcsafalvy Albert

az Unitárius Közlöny szerkesztői.

NŐK VILÁGA.

Úgy tetszik nekünk, hogy új élet kezdődik az unitárius nők között. Az Unitárius Nők Szövetsége nálunk most az új évvel kezdi meg munkáját. Olvassa el mindenki azt a felhívást, a melyet a szövetség magyar osztálya küldött szét. Szeretett püspöknénk szavait hallja és értse meg mindenki. Ebből a társaságból igazán nem maradhat ki egy nő is. Fogjon munkához minden nő, a ki e sorokat olvassa!

Felhívás az unitárius Nőkhöz.

Kedves hitrokon!

A Dávid Ferenc Egylet 1910. évi díszgyűlésén, az angol, amerikai és magyar unitárius nők szövetségét megalakítottuk. Külföldi nővéreink értesítettek, hogy ők is szervezkedtek és várják tőlünk az értesítést, tájékozást.

Nagyon szép és értékes munkához fogtunk, s ha kedves hitrokonaink, akik erről tudomást szereznek, csatlakoznak s részt vesznek benne, remélünk lehet, hogy a Dávid Ferenc ünnepi évét emlékezetessé fogjuk tenni. Főadatunk nagyon szép, de nem nagyon nehéz, mert csak buzgó szív és kitartó munka kell hozzá.

Jó reménységgel és bizalommal fordulunk kedves hitrokonhoz és kérjük a következőre:

1. Lépjék be szövetségünkbe, szabályzatát fogadja el, tanulmányozza át és cselekedjék a szerint.

2. Értesítse alolírottak bármelyikét belépési szándékáról és a tagdíjat küldje be; ha a D. F. E.-nek tagja, 2 koronát Gálfi Lőrinc pénztárnokhoz, ha nem tagja, 1 koronát pénztárnokunkhoz.

3. Alakítsa meg városában, illetőleg községében s a bevonható községekben az Unitárius Nők Szövetségét, s arról értesítsen minket és értesítse a körüli Dávid Ferenc fiókegyeletet. A névsort és lakásjegyzéket kérjük.

4. Ha a megalakulást egyelőre nem tartaná kivihetőnek, arról is értesítsen s írja meg azok nevét, a kikre ott számítani lehet.

Közlje velünk a távolban lakó nők, leányok névsorát, lehetőleg a foglalkozást is.

5. Gondosan tudakozza meg, kik költöztek ki valamely idegen országba és hol laknak, mi a foglalkozásuk, milyen életviszonyok között élnek.

Engedje remélnünk kedves hitrokon, hogy fölhívásunk önnél szives fogadásra talál. Legyen bizalommal hozzánk és ügyünkhez.

Ha bármely irányban tájékozást kíván, szívesen fogunk szolgálatjára lenni. Értesítéseinket esetről-esetre az Unitárius Közlönyben megfogja látni. E lapot minden egyleti tagnak megküldik.

Ha a Nők Világának a javára bármily adományt kíván juttatni, kérjük pénztárnokunk: Ferencz Tita nevére Kolozsvárra, Kossuth Lajos-utca 7. sz. alá. Az adakozás már megkezdődött.

Szövetségünknek elnöke: Kolozsvárt Ferencz Józsefné, Budapestén Perczel Ferencné. Aelnökei: Pákel Lajosné, Dr. Boros Györgyné; titkárai: Fangh Erzsébet, Véghe Mihályné; jegyzője: Sámfi Erzsébet; pénztárnoka: Ferencz Tita; külföldi levelezők: Boros Irén, Engel Ella.

Fogadja szívélyes üdvözetünket.

Kolozsvárt, 1910. december 25.

Ferencz Józsefné
elnök.

Fangh Erzsébet
titkár.

Megalakult az első nőegyletünk

Homoródszentpálon Ürmösi Józsefné papné, Szabó Mózesné tanítóné, Bence Gáborné jegyzőné buzgolkodásával. A heti összejeveiteket felolvasásokkal, a vallási dolgok megbeszélésével, szavalással és énekkel foglalják el. Fogadják a D. F. E. női szövetsége testvéri köszöntését. Kérjük vegyék figyelembe felhívásunkat és terjesszék ki befolyásukat a szomszéd községekre is.

Perczel Ferencné Kozma Flóra levele.

A mi jóságos asszonyunkat, nagy csapás érte. Édes anyja elhunyt. Mindenki igyekezett vigasztalni, hiszen ő annyi lelket vigasztalt meg s ruházott föl szép gondolataival, nemes szívével. A Dávid Ferencz Egylet választmánya is fölkereste résztvevő sorával. Minthogy a válasz egész egyletünket illeti, közöljük:

A Dávid Ferenc Egylet mélyen tisztelt Elnökségének és választmányának.

A legnagyobb meghatottsággal és hálával vettem azt a megleghangú részvét-iratot, melyet a választmányi gyűlésből kifolyólag méltóztattak hozzám nagy és mély gyászom alkalmával intézni. Ha valami, úgy tényleg az általunk tisztelt és szeretett egyének és az ezekből álló testületek szeretetteljes részvéte, együttérzése enyhíti némileg fájdalmunkat.

Kívánom, hogy óvja meg az Isten a Dávid Ferenc Egylet minden egyes tagját olyan fájdalmas hónapoktól, mint a milyeneket én szenvedtem át az utolsó időkben!

Ennek méltóztassék tulajdonítani, hogy sem a nyáron lefolyt gyönyörű ünnepélyeken, sem a köteles munkában, legnagyobb sajnálatomra részt nem vehettem.

Kiváló tiszteletem és nagyra becsülésem nyilvánítása mellett, vagyok a mélyen tisztelt Elnökségnek és Választmánynak.

Budapest 1910. nov.

Hálás híve

Perczelné Kozma Flóra.

A jó anya nem azért vesz először a tálból, mivel koránál fogva őt illeti meg az elsőség, hanem azért, hogy a gyermekeinek kiválaszthassa a jobb falatokat.

*

A székely leányok sorsa soha sem volt oly mostoha, mint most, mert a szülők elszegényedése miatt csaknem mindenik kénytelen szolgálatot keresni idegen helyen, a hol ügyességet szerez, pénzt is keres, de sokszor elveszíti a legdrágábbat: a tisztességet és a becsületet.

A TŰZHELY MELLETT.

A székely ember pénze és szive.

Hős és furcsa nép valának
Régenten a székelyek,
Most is hősök, most is furcsák,
Isten őket áldja meg.

Petőfi.

Kémei Sándor éppen olyan székely fiú volt, mint a többi, azzal a kis külömséggel, — a mi azonban bőven elég nagy — hogy neki nem volt egy talpalattnyi földje, sem a faluban, sem a határon.

A mikor akkorára felnőtt, megtudta, hogy, a honnan szegény édes anyját eltemették, egy zsellérház volt. Soha sem látott ő semmit abból a kis holmiból, ami ott az ágyon meg a festetlen kis deszkapadban lehetett. Arra emlékezett, hogy az anyja a padból szokta kivenni a lisztet, meg a tojást, mikor neki ételt készített. A tej ott állott a kicsi ablak talpán egy félkupás korondi fazékban. Ő oda állott a pad mellé, az anyja ráült s úgy ettek egy mélyecske cseréptáliból két fakanállal. Azt is jól tudja, hogy ő soha többször olyan jóízűn nem ett, mint akkor.

A temetés szomorú dolog volt. Ő sokat sírt az úton, mert a szomszédasszonyok is mind sírtak, kivált az, a melyik őt kézen fogva vezette a temetőig.

Arra is jól emlékszik, hogy a mesturam olyan szomorúan énekelt ott künn a szilvafák alatt, hová szegény édesanyját eltemették.

Ennél többre nem emlékszik, csak azt tudja, hogy abba a kicsi házba soha többször vissza nem ment, mert a temetés után a szomszéd magához vitte s a mikor egyszer onnan elszökött, hogy haza nézzen, az ajtó ki volt kötve egy ruddal, s a nyíláshoz oda volt állítva az a vásott nyirágseprű, a melyikkel szegény, jó édes anyja a kis földes szobát, meg az ereszt ki szokta volt seperni.

A mikor meglátta, hogy az elhúllott szalma ott lóg a küszöbön, egy-egy darab rongy hányódik az ereszben, meg az ösvényen a fű között, a szive szinte kettéhasadt, mert akkor már igazán belátta, hogy a szegény jó anyja azóta nem járt otthon, s bizonyosan haza sem jő többször.

A kis fiú elkezdett sírni és jajgatni, s elindult futni az úton lefelé, mert neki már örökre el kell bujdosni valahova az anyja után.

Futott, futott mint a mikor megijedett volt a marós kutyától.

A szél elkapta rongyos szalmakalapját, az egyetlen szál ing mind-egyre lábára göngyölködött, hogy szinte elesett benne.

Nem futhatót nagyon messze, mert a szomszédasszonyt az úton találta s megijedt, hogy az most őt megveri. Nem verte meg, áldja meg érte a jó Isten, hanem elhíttá haza magához, aztán adott neki egy tányér cibrelevest, s azután ő ott a góc alatt, a hol megette, elis aludt, s csak reggel ébredt fel mikor a kakas hajnalba kukorigolni kezdett.

De nem mert mozdulni, mert félt az „ember“ horkolásától, meg a szürke sötétől is, meg mindentől.

Reggel kiküldötték a kertekbe a juhokat s a kicsi bárányokat őrizni, másnap is, s azután mindig egészen Szentgyörgynapjáig.

Később a mezőre küldötték a lúdakkal, azután az erdőre a tehenekkel. Egy kis vászontarisznyát akasztottak a nyakába. Abban volt az étel: egy darab száraz kenyér, máskor egy darab puliszka s a borítóban egy kevés csipőstúró. Az ételen soha sem búszult, csak az volt a baj, hogy sokat fázódott a rongyos vászon ruhájában, mert a tavaszi szél erősen hideg volt. A mikor lehetett, egy mart alá behúzódott, a hol nem érte a szél, máskor meg futkosott fel-le egy-egy kis dombra, úgy a hogy a báránykák szoktak volt, s ettől felmelegedett.

... Mikor akkorára nőtt, szolgálatba adták a nyári időre, télen az iskolába küldték „hadd töltsé ott az időt“.

„Az idegen kenyér, keserű kenyér“, mondja a példabeszéd. Sándor százszor is ezerszer is elmondotta, de nem csüggedett. A mikor már a „sort“ is lejárt, gondolta magában, hátha jobb lenne másodmagával. Volt a faluban egy leány, a kinek csak az anyja élt, mint valamikor neki is. Gondolta magában, ez a leány bizonyosan épen úgy megismerte az életet, mint ő. Ez találna hozzá.

Megpróbálta. A leány hajlott a szóra, az anyja sem bánta.

Előbb falún próbáltak. Kaptak jó szolgálatot. Boldogok voltak, mert született egy fiúgyermekök. Ez volt az első vagyonuk. Immár nem voltak szegények, mert a kis fiú ügyes, egészséges volt, szépen nöldögélt.

Egy pár esztendő múlva egy kis leány, ismét egy másik született. Így már nehéz volt az élet.

Egyiktől-másiktól hallották, hogy városon könnyebb pénzt szerezni. Gondolták, ők is elmennek városra. Kolozsvárra mentek, s csakhamar kaptak is szolgálatot mind a ketten. A gyermekekre felügyelt a szomszédban lakó székely asszony, ők meg minden hónapban szép kis summa pénzt kerestek, a miből gondosan félretettek.

Egyszer, nem is nagyon későn, nagy napjok volt: Kigyűlt az első száz forint.

Milyen öröm, mekorra boldogság! Nekik már van vagyonuk. Nem cseréltek volna a világon senkivel, kivált mióta a fiok már megtanult írni-olvasni és még jutalmat is hozott haza.

Nagy baj, hogy a víz még a Dunán sem foly egyformán. A Kémei Sándor élete folyásába is került egy s más akadály. Mindent kicsibe vett, addig, a míg egyszer az asszony kezd amugy félvállról beszélni hozzá, a mikor estve hazajött.

— Mi történt veled asszony? Téged mintha egészen kicseréltek volna! Szeretném tudni honnan fúj a szél. Kérdi egyszer.

— Éppen semmi. Hát mi történt volna!

— Feleség, hiszen te eddig nem így beszéltél velem. Te egészen megváltoztál. Veled valami történt.

Az asszony hallgatott, a gyermekek meglapultak hol itt, hol ott, mint a csirkefiókák a fűben, mikor az ölyü lecsap s a kakas elkiáltja magát.

Kémei Sándornak is elállott a szája, a nyelve az inyéhez tapadt, mintha valami nehéz kő nyomta volna le. Eszébe jutott minden bánata, a mi életében érte, s elfeledte, hogy valaha lett volna jó napja.

Eszébe jutott az a bezárt ajtó, a melyet anyja szokott volt kinyitni, de, a mely azóta örökre be van zárva előtte.

— Gyermekek feküdjetek le. Azt a darab kenyeret egyétek meg, s egy szót se halljak ma.

Kémei Sándor a falfelé fordult. Térdére könyökölt és gondolkozott erősen, sóhajtott nagyokat s egyszer mintha valami új gondolata támadt volna, fölkel és elindult a székétől, de csak az ágyáig ment és lefeküdt.

Az asszony egyedül maradt a szobában. A pisláncoló lámpa halvány fényétől nagy árnyékot vetett a falra az asztalon levő vízeskorsó, de valami szörnyű, soha sem látott alakot festett az a szék, a melyet az ura félre fordítva ott hagyott.

Nézte, nézte mereven, s a kép távozni kezdett előtte. Valami fürcsa emberhez hasonlított, még tán szólott is valamit, mert egyszer valami hangtól megborzadott. A kis fiú horkantott egyet.

— De hát ez miért hagyott itt egy árva szó nélkül? Talán sejti. Talán tud is valamit! Talán valaki elárult volna. Ugy kell lenni, hogy az a gonosz özvegy asszony, a ki tegnap megfenygetett! Bizonyosan úgy van. Elárult.

A Kémei Sándor felesége úgy belemélyedt a gondolkozásba, hogy észre sem vette, hogy hangosan beszélt és egészen elárulta magát.

Egy jó órája is eltelt volt már mióta így tépelődik magában, midőn egyszer egy erős kézszorítását érezte a karján.

— Megcsaltál, asszony. Megcsaltál. Eddig csak gondoltam

most immár tudom. Elárúltad magadat. Egy szót se szólj. Nehogy felébrezd a gyermekeket. Vigyázz, mert még nem ismered Kémei Sándort. Én végeztem veled, asszony. Nekem nem kellesz. Nem vagy a feleségem, úgy tudd meg. Ebben a pillanatban össze szedd minden rongyodat, s ott az ajtó és takarodj innen, Isten hírével. Többször ne lássalak Érted? Ide be ne tedd a lábadat, csak anynyit mondok, mert akkor igazán meg tudod ki vagyok. Se testemnek, se lelkemnek nem kellesz többé. Indulj innen oda, a hol jól találod magadat, de most, ebben a pillanatban!

— Az asszony szólni, kérni, rimázkodni, sírni akart, de Kémei Sándor hajthatatlan volt, s az asszonyt kizavarta az éjféli sötétségbe és a rozoga ajtót becsukta.

Újból arra a székre ült vissza, újból gondolkozott, újból ott volt a szülőfalú utcáin, s szerette volna kinyitni azt a becsukott ajtót.

Nem, én itt ebben a gonosz, elvetemedett városban tovább nem maradok. Itt mindenkit megcsalnak, meglopnak. Én megyek innen örökre.

Hogy jött el a reggelre, maga sem tudja. A gyermekeknek enniük adott s meghagyta, hogy csendben a szobában maradjanak és az ajtót rájuk zárta.

Az estvéli vonaton négy szomorú harmadosztályú útas indult a messzi falúba és két nap múlva a falú népe örömmel is, csodálkozva is kérdezősködött Kémei Sándor hogyléte felől.

Hát hogy tudhatta meg ilyen hamar Kémei Sándor uram, — kérdi a falú papja.

Mit instálom? Csak azt értem, hogy szegény Ráki nénit eltemettük a múlt héten, s éppen ma tudódott ki, hogy a kertjét, s a kis házikót, a hol lakott, a maga gyermekeinek testálta.

Óh, hogy a jó Isten nyújtassa meg a porát is, szólt Kémei Sándor, szegény Ráki nénémet. Az egész világon ő volt az én igazi jóakaróm kicsi koromban is, s immár látom, hogy még halála után sem hagy el. Áldja meg a jó Isten.

Kémei Sándor kikötve találta az ajtót, éppen mint ezelőtt harmincöt esztendővel, de most aztán felnyitotta s az egész házat rendbehozta, s neki állott a falúsi életnek.

Hát biz' eleinte nehezen ment asszony nélkül, de a jó Isten megsegíti a józanéletű, becsületes embert.

Talán még három esztendő sem telt volt el, a mikor meghozták a hírt, hogy a felesége egészen elvetemedett, s addig hányódott-vetődött, amíg egyszer elveszítette magát. Szegény Sándor keservesen megsíratta a gyermekei anyját, a kit ő igazán szeretett. Elpanaszolta magában, hogy milyen jól indult volt, s milyen rosza

fordúlt az élete, de immár nem búsul tovább, mert a jó Isten megsegítette. Máris nem utolsó ember a faluban. A kis pénz lábra-került. Szép tehének s más apróság mozognak az udvaron. Kémei Sándor a falú legboldogabb embere, mert ott élhet a hova szive vágyott.

Székely Jenő.

Boros Béla

Az egyházi előljárók.

Az egyházközség (ekklezia) olyan, mint egy nagy család. E család feje a pap és a gondnok. A pap az anyai, a gondnok az apai helyet tölti be. A presbiterek a család belső tagjai, a kik olyan szorosán oda tartoznak, mint a gyermekek. Külső tagok, az összes hívek, az ifjakkal s gyermekekkel együtt. Boldog ez a család, ha a tagok jó békességben élnek. Virágozni fog, ha mindannyi megállja a helyét emberül. De jaj a családnak, ha a család-fők megfélemedeznek magukról s nem élnek s nem dolgoznak tisztességesen.

Az egyházban nem kellene megválasztani gondnoknak, s még presbiternek is olyan embert, a ki részeges, vagy perlekedő, mert az ilyen nem építi egyházát vagyonilag s megrontja erkölcsileg. A ki nem tud jó példát adni, nem való vezérnek.

Kossuth angol barátai.

Kossuth Lajosról úgy beszélnek az angolok, mint ha az ők nemzeti vezérek lett volna. De annyi bizonyos, hogy mégis legjobban megértették és tisztelték az angol unitáriusok. A múlt évi vendégeink följújtottak sok olyan kedves emléket, a melyek nekünk magyaroknak örömet okoznak.

A londoni unitárius theologiai intézet igazgatója Tayler János 1850-ben megismerkedett a magyar emigránsokkal. Diósy, a Kossuth titkára hozzáfordult tanácsért, s kérte, járna közbe, hogy Palmerston tegyen lépéseket Kossuthnak és társainak a török fogságból kiszabadítására.

1851-ben is folytatta a közbejárását. Memorandumot nyújtott be Palmerstonhoz, de nagyon hideg választ kapott. Azután a hírlapírókhoz fordult. Ezek már szívesen fogadták. A mi magyar barátaink nagyon kétségbe voltak esve. Végül Kossuth kiszabadult és 9 hónap múlva Manchester városban hatalmas gyülekezet előtt beszélt. Azután 1851 novemberében ment Amerikába, a

hol szintén sok kítűnő unitárius barátja volt. A tudósító megemlíti, hogy hazánkban a Kossuth neve ma is vezető erővel bír s az országházban nagy pártja van.

Hogy gyűjtik a milliókat.

Londonban lakik egy gazdag kereskedő. Szegényen ment oda fiatal korában, de elhatározta, hogy addig nem pihen, a míg meg nem gazdagodik. Most már több milliót érő vagyona van. Hogy szerezte, kérdezték tőle. A következő tanácsot adta a kérdezőknek:

„A legkisebb keresetből is takaríts meg valamit“.

„Ha megrendelést kapsz azonnal teljesítsed. Légy ura szavadnak“.

„Soha se mond, hogy nem tudod megtenni a mire kérnek“.

Soha se mond „talán lesz“, hanem „van“, vagy „megszerzem“.

„Soha se mentegesd magadat, de ne is dicsérd“.

„Ha van egy eszimed, ragaszkodj ahhoz, használd föl és csinalj pénzt belőle“.

„Mindig foglalatoskodj valami gyakorlati és hasznos dologgal“.

A macska.

Az állatvilággal annyira össze vagyunk forrva, hogy életünkben, sőt még vallásunkban is szerepelnek. Nézzünk körül. Első a macska, mert ő az asztalunkról él, s az ablakba is gyakran kiül. Legkedvesebb helye azonban a tűzhely. Télen ott találja legjobban magát, mert ő a meleget kedveli. Milyen kedvesen dorombol, s milyen jóízűen szundikál! Nem szívesen megy ki a sárba, mert ő a tisztaságot szereti. A hóban még eljárkaál, mert az nem szennyezi be, de nem sokáig ül kinn, mert fázékony. Ő a meleg világ ivadéka.

Egyiptomban hajdán imádták. A nép azt hitte, hogy a macska olyan, mint a hold, mert éjszaka szeret járni, lesbe állani. A szeme úgy nő, s úgy apad, mint a hold, néha olyan mint a telt-hold, néha mint a félhold.

Az egyiptomiak a macska fejéből bálványt csináltak, *past*-nak nevezték. Lehet, hogy a *pusi*, *picus*, a hogy nevezni szoktuk, ebből az egyiptomi szóból került a mai nyelvekbe.

Az egyiptomiak a macska-istennőt szoborban is kifaragták. Feje macskafő, dereka és alsótete egészen nőitest. Annyira ragaszkodtak hozzá, hogy semmiféle erőszakkal nem lehetett eltüntetni a

Past imádásától. Ha egy macska elpusztult, a házhoz tartozók bánatuk jeléül levágatták a szemöldöküket, a testet bebalzsamozták és nagy pompával eltemették. Ha a házuk kigyúlt, először is a macskájuk életére gondoltak. Annyira szerették a macskájukat, hogy megengedték hogy egyszerre egyék velök ugyanabból a tálból. Macska-mumiákat igen gyakran találnak a régi sírokban. A macska annak köszönheti ezt a nagy kitüntetést, hogy hasznos háziállat.

Felolvasás Tolstoj Leóról a budapesti Dávid Ferenc Egyletben.

Oroszország nem rég elhúnyt apostolának szentelte a budapesti Dávid Ferenc Egylet decemberi felolvasó ülését. A felolvasó asztalhoz Dr. *Ferenczy* Józsefet, a Petőfi Társaság tagját, hívta meg az egylet vezetősége. Az illusztris felolvasó ismertette röviden Oroszországot, az orosz kulturát, azután áttért a nagy adostol életrajzának ismertetésére, végül irodalmi működését ismertette. Az apostol iránti tiszta szeretet és lelkesedés és, a mi fő jellemző vonás, nagy tudás és tanultság jellemezte ezt a szabadelőadást, mely végig lekötötte az összes jelenlevők figyelmét. Imát *Józan* Miklós esperes mondott. *Várady* Antal „A tanú” című költeményét *Csiszér* Kálmán szavalta mély érzéssel. *Ferenczy* Ilonka hegedűművésznő hegedült: *Haydn* „Andalgo”-ját és *Mattheson* „Arie”-ját nagy művészettel és *Payer* Margit operaénekesnő énekelt egy szép olasz éneket, mindkettőt *Krausz* Ervin K. kísérte orgonán. A jól sikerült felolvasó-ülést, mely alkalmából a templom zsufolásig megtelt, *Krausz* Ervin K. orgonajátéka nyitotta meg és zárta be.

Másnap délután tartotta az ifjúsági kör tisztújító közgyűlését. A tisztikart egyhangúlag megválasztva a XXV. Zsoltárt énekelték el a jelenlevők. Utána *Józan* Miklós esperes tartott lelkesítő és munkára buzdító bibliai magyarázatot Máté evangéliom 17. rész 1—3 versei alapján. Végül megállapítva a jövő havi felolvasó-ülés műsorát, a LV. Zsoltárt énekelték.

Hiányos volna a tudósítás, ha meg nem emlékezném *Józan* Miklós esperes szép terveiről Egyetemi hallgatók körét, a munkások olvasóköreit akarja megalakítani és délutáni isteni tiszteletet tartani a cselédek és munkások részére Minderre nagy szükség volna, míg nem késő, csakhogy ehhez pénz, helyiség és segítség kell, egy ember ezt mind el nem láthatja.

Adja az Isten, hogy mindez megvalósuljon és az ifjúsági kör eredményt tudjon felmutatni.

Budapest.

Ujvári László
a budapesti D. F. E. titkára

A segesvári műsoros előadás.

December hó 3-án, Segesváron, az ottan építendő templom és papilak javára a segesvári unitárius egyházközség igen jól sikerült műsoros táncestélyt rendezett. Segesváron nem ez volt az első unitárius mozgalom és mindenik igen magas színvonalon állott, amit a segesváriak azzal honoráltak, hogy teljesen megtöltötték a városháza tágas dísztermét. Ott volt Segesvár városának színe-java, a mi azt bizonyítja hogy Segesváron az újonnan alakult unitárius egyházközséget testvéri szeretettel fogadják a régebbi egyházközségek.

A műsor Végh Ferencné zongora-nyitányával kezdődött, aki Chopin „Polonaisét” játszotta igen sok művészi rátermettséggel. Ezután következett Csifó Salamon kolozsvári thel. dékán szabad-előadása, akit már megjelenésekor megtapsolt a közönség. Csifó dékán a művészi élvezetekről tartott igen tartalmas előadást, a mely igen jól beleillett az estély hangulatába és a mely előadásnak közvetlen hangja, érdekes volta, a nagyszámú előkelő közönség osztatlan tetszésével találkozott. A szép előadás bevégeztével Rákóczi Imre játszott tárogatón ugyancsak megérdemelvén az érette kijáró tapsot. Ezt követte Czirmes Bálintné művésziessé szavalata, majd meg Br. Kemény Gézáne és Végh Ferencné gyönyörű zongora-játéka, ezután Dr. Linkai Miklós ügyes monologja, végül pedig „Valami hibája van” című egy felvonásos vígjátéknak előadása. A vígjátéknak játszottak: Ziegler Károlyné és Márkos Róza, mindketten kiváló sikerrel, valamint Ziegler Károly és Szabó László ugyancsak a közönség tetszését kiérdemelve.

Mindezekből látható, hogy Nagy Béla, a segesvári unitáriusok papja rövid ottléte alatt igen szép tanújelét adta tevékenységének és kívánjuk, hogy még sok siker koronázza munkásságát.

Béla.

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI MOZGALMAK.

Isten áldó szeretete legyen és maradjon kedves olvasóinkon az új esztendőben.

A kiadóhivatal kéri a t. olvasókat, előfizetőket és egyleti tagokat — emlékezzenek meg az új évvel járó kötelességükről. Lapunkat minden hónapban fizetnünk kell, az olvasó egyszerre

leróhatja tartozását, a mit bizalommal kérünk és várunk.

A Dávid Ferenc zsinat visszhangja.

Külföldi hitrokonain állandóan folytatják a levelezést és ismételik hálájukat, Harrison János úr a dévai templomra küldött 1000 koronát és azt írja: mi mindnyájan elévülhetetlen emléket hoztuk magunkkal, az Önök testvéries és

szíves fogadásának Magyarországról. Szavakkal nem tudom eléggé kifejezni az Önök szívélyességére visszaemlékezésünket. — Dr. Wendte Amerikából 130 dollárt küldött és azt írja: életemnek mindig legbecsesebb emlékei lesznek, melyekben benne foglaltatik az Ön (Ferencz József püspök) kedves egyénisége és azok a bölcs és nyomatékos szavak, a melyek az Ön ajakáról hangzottak el a gyűlések alatt. Legmelegebb üdvözetem munkatársainak, Boros tanárnak és más magyar barátainknak.

Dr. Bedő Albert ny. államtitkár afia, az egykori theologus, a háládatos papfiú, állandóan serkenti lelkéseinket az egyházi beszéd írására. Az 1911. évre a múlt évi tétel Rom VIII. 39. van kitűzve, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény el nem szakaszthat minket az Istennek szerelmétől, mely van a Jézus Krisztusban.

Tartalmas föladat, érdemes foglalozni vele, akár mely oldalról tekintsük. Reméljük, hogy ezuttal nemis csak egy, hanem több érdemes mű fog kiválni, Határidő 1911. máj. 1. Sokan vannak a hivatalosok. — Dr. Bedő Albert a theologus ifjaknak is kitűzött 50—50 koronát, egyiket egyházi beszédre, másikat egyháztörténelmi tanulmányra. Az áldozatkészséget csak sikeres dolgozattal lehet meghálálni.

Nyugalomba vonultak idősebb lelkészeink közül **Sándor Áron** kardácsi 1911. jan. 1-vel, **Bartók János** csekefalvi és **Kiss Sándor** s. szentkirályi, a kik már mindnyájan jóval többet szolgálták 40 évnél.

Újszékelyre a lelkészi állásra közelebről történt a választás. Legtöbb szavazatot kapott Molnár Kálmán bordosi lelkész, szavazatot kapott még

Kelemen György és **Sándor Gergely** (lókodi).

Sepsiszentgyörgy polgármestere, **Gödri Ferenc** minden évben beszámol városáról. Ebben a tájékozában az olvasó mindent megtalál, a mi egy éven át előfordul a közigazgatás körében, a város életében. Ez már igazán eleven története egy városnak. Az unitáriusokra vonatkozólag megtanuljuk a könyvből, hogy a házasságra lépett 3 vőlegény, 3 menyasszony, meghalt 6 férfi, 1 nő, az előző évinél 3 kevesebb, iskolába járt 44. Október 6-ról föl van jegyezve, hogy „a magyarországi unitárius lelkész kör ott tartotta gyűlését s az állománynál a város nevében a polgármester fogadta és okt. 7-én a ref. templomban volt közgyűlés és istentisztelet.”

Imreh József főszolgabíró egyháztanácsos 100 koronát adományozott 1889-ben végzett osztálytársai konviktusi alapítványához. Az E. K. Tanács meleg köszönettel fogadta.

„**Aranylakodalom**”. Lapunk múlt évi 12-ik számában a nagyajtai aranylakodalomról beküldött tudósítás a működő lelkész nevét hibásan közölte, miután **Kovács Lajos** nagyajtai lelkész afia adta áldását az ünneplőkre.

A Dávid Ferenc Egylet teaestélye. Az Erdélyi Ujság így mondja el estélyünk dolgát: A Dávid Ferenc Egylet a Déván építendő unitárius templom javára december 17-én, az unitárius collegium Tornatermében rendezte egyikét a legbájosabb tea-estélyeknek, amit különben hangoztatni felesleges. A rendező-bizottság élén dr. Boros Györggyel a farsangi nagy bálók előtt egy fényesen sikerült kis mulatságot rendezett és a tea-estély akármelyik nagy bál sikerét elhomályosíthatta volna. A tea-

estély főérdekessége dr. Apáthy István amerikai tapasztalatainak előadása, az amerikai nagy arányok és ezek élénk ellentétének a kicsinyeskedésnek, az amerikai yankee gondolkodás módjának élénk megfigyeléséről tettek tanúságot, a professor lebilincselő előadásmodora pedig csak fokozta az élénk érdeklődést és nagy hatást, a mit az előadás keltett. Nappendruck Edith, a párisi zeneakadémián végzett fiatal zongoraművész nő Chopin-nek egy balladáját interpretálta markáns és imponálóan, nyugodt előadásban. Gámán Edith, Jörgné, Draskóczy Ilona asszonynak „Nagyanyó“ és „Mondd !? c. költeményeit adta elő végtelen bájos és művészi színezéssel. Boros Laci monológja oly nagy hatást keltett, hogy a közönség még ráadást is kívánt. Sándor János hegedűjátéka, Farczady K. Erzsike zongorakiséréte mellett ugyancsak ráadás ellenében érhetett véget. Ötvös Dánielné Szász Jucika zongorakiséréte mellett dalokat énekelt, a tőle megszokott művészi előadás és brillians technikával. A műsor után pedig következett a tánc, mely még az éjfél órákban együtttartotta a vidám fiatalságot. Közben a szeretetreméltó vendéglátó háziasszonyok: Benkő Mihályné, dr. Boros Györgyné, Nyiredy Gézané, gondoskodtak az éhezők és szomjazókról. Az estélyen felülfizettek: Benkő Mihály 50 K, Benkő Mihályné 50 K, Ferencz Józsefné 10 K, Dr. Kenéz Béla, Özv. Ferencz Gyuláné 5—5 K, Dr. Lőrinczy Ákos (Torda) 4 K, Májay Istvánné 2 K, Gál Jenő és Szilágyi Béla 3—3 K, Mikó Imre, dr. Kozma György, Tárkányi György, Tamás Lajos 1—1 K.

Az összes bevétel volt 427 K. Kiadás 207 K. Tiszta jövedelem a Déván építendő templomra 220 korona.

Hírek a külföldi unitáriusokról.

Amerikában a múlt évben 17 új egyház alakult és 22 új lelkész lépett szolgálatba. és pedig öt az unitárius theol. intézetekből, a többi átállott: öt az universalistáktól, 2 a baptistáktól, kettő a congregationalistáktól, 2 az episcopaliansoktól 1—1 a Krisztus Tanítványaitól, a methodistáktól, a presbiterianusoktól és a spiritualistáktól. 2 unitárius lelkész volt megelőzőleg is. — Angliában 35.000 tanuló jár az unitárius vasárnapi iskolákba, kik közül 10 ezer felül van 16 éves koron. — *Socinus Faustusnak* a sírja fölé kápolnát fognak emelni az unitáriusok. A mozgalmat dr. Wendte indította meg, a ki a D. F. E. díszgyűlésén felolvasást tartott a Socin sírjánál tett látogatásáról. (Ez érdekes felolvasást közölni fogjuk.) A bizottság így alakult meg: Amerikából dr. Wendte Károly, Angliából: Gordon Sándor, Oroszországból: dr. Marczynk szentpétervári egyetemi tanár, Magyarországból: dr. Boros György. Dr. Marczynk már kieszközölte az engedélyt. A dévai sírkápolna adta az eszmét dr. Wendtének. A kápolna mint egy 5000 koronába kerül. Reméli a bizottság, hogy a magyar testvérek is hozzá fognak járulni a költségekhez.

Harc az unitárius vallásért. Még nem múlt el a megpróbáltatás és szenvedés ideje, vannak üldözők és üldözöttek, de úgy látszik, hogy az üldözés csak edzi a lelket és növeli a hitet. Ezt bizonyítja az alábbi levél, melyet szerkesztőségünkhez küldött be a távolból egy hűséges unitárius nő. A levél így szól:

Nagyon szépen kérném tovább is küldeni címemre az Unitárius Közlönyt, habár nemis érdemlem. De érzem, hogy anélkül ebben az elhagyott idegen országban élni nehéz. Azt olvasva ott érzem én is magam, ahol az én hit-

testvéreim dicsőítő éneket énekelnek a mi édes Atyánknak: Nagyon fáj, hogy még az érte járó csekély összeget sem tudom fizetni, de az én férjem katolikus és bánásmódja mián el nem küldhetem, mert egy krajcárt sem ad a kezembe, és különösen erre a célra, mert én nem akarok katolikus hitre térni. De én inkább szívet cserélek, mint hitet, és e végett sokat tűrök és szenvedek, de én is azt mondom, mint a szentírás modnja: tűrőké és szenvedőké a mennyek országa.

Maradtam stb.

Sokan tanulhatnak ettől az egyszerű nőtől hitbuzgóságot.

A lapot küldeni fogjuk szívesen és örömet csak olvassa és merítsen belőle lelkierőt a kitartáshoz és tűréshez

Az első 100 korona már megérkezett. A D. F. E. titkári jelentésében szó volt arról, hogy, ha csak száz *emberünk* egészítné ki alapítványát 100 koronára, mily nagy erőt nyerne alapunk. Ime az első kiegészítés megjött már. Csegezi Károly mérnök úr beküldött 60 koronát alapítványa kiegészítésére. Fogadja hálás köszönetünket.

Kelemen Albert marosvásárhelyi lelkész az unitárius egyháznak egyik főhivatalától, a közügyigazgatótól megvált. Hosszú idő óta szemléltük ezt az élesszemű embert az ellenőri székben. Mindig ott volt, mindig készen tartotta észrevételeit, kifogásait, ha szükség volt rá. Az egyház törvényeit kezében tartotta, de jól is tudta. Elnevezték „törvényes esperesnek“ a mi teljesen kifejezi szereplését, s méltánylása volt az ő éberségének. Az utóbbi időben egészsége meggyengült, s ez indította arra,

hogy hivatalától megváljon. Utódja Józán Miklós esperes. Óhajtjuk, hogy kevés alkalmá legyen a törvény nevében föllépni.

A „Keresztény Magvető“ szerkesztése az új évben új kezekbe kerül. Dr. Gál Kelemen és Gálfi Lőrinc az eddigi főmunkatársak veszik át a Keresztény Magvető írói köre megbízásából. Péterfi Dénes, a ki 1877 óta szerkesztette először Simén Domokossal, azután Kovács Jánossal, s végül egyedül, megváltik a szerkesztéstől, A K. M. írói köre meleg köszönetét fejezte ki a gondos szerkesztőnek sok évig teljesített kitűnő munkájáért.

Dr. Jankovich Pál a székelykeresztúri gymnasium orvosa, járásorvos, 100 kor. alapítványt tett a gymnasiumhoz. Az összeg kamataiból minden évben vizsgakor jutalmat kell adni egy olyan tanulóknak, a ki a maga tisztaságára, s az iskolai eszközök épségére legtöbb gondot fordít.

Új tiszteletbeli egyházi tanácsosok lettek a Dávid Ferenc emlék-zsinaton a külföldi látogatók vezetőférfiai közül: Harrison János, Bowie Copeland, dr. Carpenter angliai dr. Wendte és dr. Eliot amerikai hitrokonok. Melegen megköszönték a kitüntetést és büszkének érzik magukat, hogy ily kötelék fűzi Magyarországhoz. (Arcképüket és életrajzukat lásd Unitárius Közlöny 1910. 8. sz.)

Kádár Lázár a keresztúri egyházkör jegyzője, hajlott korára hivatkozva, lemondott e tisztségről. Régi hű szolgálója a nagy körnek, megérdemli a pihenést, mert a kör vizsgálatok téli munkája nehéz szolgálattal jár. Azt is meglehet érteni, hogy a ki egy jó báráttal és kartárssal, a milyen Raffaj Domokos esperes volt, oly sokáig szolgált együtt, nélküle nem vágyik tovább munkálni.

